

Den Pariafølelse hos Fru Heiberg, som Forf. fremdrager, har man vanskeligt ved at tro paa. Dertil er den altfor ubegrundet. Er den ikke snarere et Dække over en ømtaalig Førfængelighedsfølelse hos en, som skatter Verdens Dom overvættes højt? At Fru Heiberg gjorde det, lyser frem af hvert Pennestrøg, hvormed hun har tegnet os sit eget Billede. Hun gaar jo endog saa vidt, at det ikke er hende ligegyldigt, med hvilke Øjne Eftertiden ser paa de Portrætter, som findes af hende, men giver os en omstændelig Opskrift paa, hvordan vi har at opfatte hvert enkelt af dem.

Det synes ogsaa noget haartrukket at fremhæve Fru Heiberg som Autodidakten. Sikkert var hendes Barndoms Undervisning tarvelig. Men den Lod delte hun med saa mange af Tidens endog bedre stillede Familiers Børn. Hvor tarvelig var ikke Undervisningen i vore Pigeskoler Landet over for blot 30—40 Aar siden! At hun dog havde en Lærerinde i Fransk, ved vi fra „Erindringerne“.

Ganske ung, netop i de Aar, da Sind og Evner er mest opladte for Indtryk og Belæring, kommer hun under direkte Paavirkning af en Thomasine Gyllenbourg og en Johan Ludvig Heiberg. Atten Aar gammel bliver hun hans Hustru, og nu følger der tredve Aars Samliv med denne højtbegavede, alsidig dannede Aand. Tilmed er deres Interesser, deres aandelige og materielle Tilværelse saa særegent sammenflettede, at det ikke, som i andre Ægteskaber imellem en fremragende Mand og hans opvakte Hustru er tilfældige Smuler fra hans Kundskabs Fylde, der tilflyder hende. Nej, det er ham tværtimod i højeste Grad for deres fælles Hæders og Velfærds Skyld magtpaaliggende at danne og udvikle hende, saavidt hendes Modtagelighed rækker. Naar dertil føjes Omgangen med Blomsten af Samtidens Intelligens, saa svinder Autodidakten for de Spørgsmaal, som med Kraft paatrænger sig. Hvor findes vel den Kvinde i dette Aarhundrede i vort Land, som har haft saa rig Lejlighed til Udvikling og Belæring, som Johanne Louise Heiberg? og; hvis hun var bleven gift med enhver anden af de Herrer, hvis Navns Forbogstav svarede til Ringens Indskrift, hvilket var hendes Stilling i dansk Aandsliv da bleven?

Sikkert en mindre fremskudt end nu, til Trods for Kunstens Naadegave og hendes rige Evner.

Frøken Bergsøes Fremstilling rummer Modsigelser, som virker forvirrende. Hun siger f. Eks., at Fru Heiberg var baade en „Slyngplantenatur“ og en „Undtagelsesnatur“. Hvorledes kan dette forenes hos en og den samme Person? Thi ligesaa uvilkaarligt, som Tanken omfatter Slyngplanten og dens